

2. SZÖVEGALKOTÁS

A) ÉRVELÉS

Apa képzeld, összeraktam egy szekeret!

Rejtélyes szókapcsolat: szekérpuzzle. A Néprajzi Múzeum a kapolcsi kastély hátsó kertjébe hívja az érdeklődőket interaktív szekérösszerakó családi társasjátékra. A Völgy első hétvégén nagy sikert aratott a program, de július 31-én és augusztus 1-jén újabb bátor négyfős csapatokat várnak a szervezők délelőtt 11 órára. Balázs György néprajzkutatóval és szekérszerelővel beszélgettünk. [...]
Nuszbaum Tibor¹

A Múzeumok Éjszakája
logója²

Legjobb kávé kapashow-val – Éjszaka a Néprajzi Múzeumban

Olvasom a bréking nyúzt a fészbukon, tizenhét ezren voltak a Néprajziban a Múzeumok Éjszakáján. Rekord, nemcsak saját történetében, hanem budapesti viszonylatban is. Tavaly az Iparművészetiben 14555 volt a maximum. [...]
Szemere Katalin³

A múzeumok különböző módon népszerűsítik „magukat”, a tárlataikat, gyűjteményeiket (pl. Múzeumok Éjszakája). Alkosson véleményt a bázisszövegben megfogalmazott ilyen irányú törekvésekről oly módon, hogy érvelésében fogalmazza meg általános véleményét a múzeumból mint intézményrendszerrel, és hozzon konkrét példát is múzeumba vagy múzeumokra!

B) EGY MŰ ÉRTELMEZÉSE

Értelmezze Arany János *Epilogus* című versét mint a lezárás, befejezés, az élettel való számvetés erkölcsi parancsát, mint olyan alkotást, amelynek őszinte „lírai megnyílása” emberi és költői „bátorságról” vall!

1 <http://www.magyarmuzeumok.hu/latogato/index.php?IDNW=831>

2 http://hu.wikipedia.org/w/index.php?title=F%C3%A1jl:Múzeumokéjszakaja_logo.gif&filetimestamp=20080621193111

3 <http://www.kultura.hu/main.php?folderID=1192&articleID=302664&ctag=articlelist&iid=1>

IV. FELADATKÖR

EMELT SZINT

FELADATOK

NYELVI-IRODALMI MŰVELTSÉGI FELADATSOR

Olvassa el Arany János Epilógus című művét, majd oldja meg az ehhez kapcsolódó feladatokat! A vers a középszintű Egy mű értelmezése résznél található meg.

1. Jellemezze öt gondolattal az Őszikék ciklusát!

5 pont

Elemenként 1 pont.

2. Soroljon legalább öt művet a ciklusból!

3 pont

Öt mű 3 pont; négy mű 2 pont, három mű 1 pont, alatta 0 pont.

3. Értelmezze a mű címét!

2 pont

a) a szó konkrét jelentése: _____

b) metaforikus jelentése: _____

4. Oldja meg!

2 pont

a) Határozza meg a létösszegző vers fogalmát!

b) Nevezzen meg még három létösszegző verset a világ- és magyar irodalomból!

Meghatározás 1 pont; a három példa 1 pont.

5. Hozzon konkrét példákat (legalább kettőt) a versből, melyben a művész alkotói „egyéniiségfejlődésének értelmezésére és értékelésére tesz kísérletet”!

2 pont

Példánként 1 pont.

8. Értelmezze a következő sorokat!

1 pont

*Mert hogy' szálljon,
Bár kalitja már kinyitva,
Rab madár is, szegett szárnyon?*

9. Mi utal a versben Arany lírájának modernségére? Nevezzen meg legalább két elemet!

2 pont

Elemenként 1 pont.

10. Értelmezze négy-öt kifejtő gondolatban az alábbi megállapítást:
A „nemzeti költő” helyébe a „tamburás öregúr” lépett!
Munkájához használja a következő két bázisszöveget!

4 pont

„Mert Arany fő gondja a nemzet. Művét csak úgy értjük meg, ha tudjuk, hogy ő nem magát akarja kifejezni, hanem a nemzetet. Túlzott szerénysége, de talán még inkább az irodalom hivatásáról táplált felfogása miatt méltatlannak érzi, hogy arról írjon, ami csak az ő személyes ügye. S a nemzeti itt nemcsak az úgynevezett hazafias mondanivalót jelenti. Arany nemzeti akar lenni műve egész jellegében: alakjaiban, meséjében, nyelvében is. Öntudatlanul az epikai hitel is bizonyára azért keresi, mert nem önmagát akarja megszólaltatni, hanem a nemzetet, s alkotásaiban azért köti magát a nemzet lelkében élő mondákhöz, hogy elfojtsa magában azt, ami csak egyéni,

11. Milyen életrajzi vonatkozását ismeri az alábbi verssornak?

1 pont

„Ada címet, bár nem kértem,”

12. Hozzon példát a versből a következő trópusokra, költői alakzatokra!

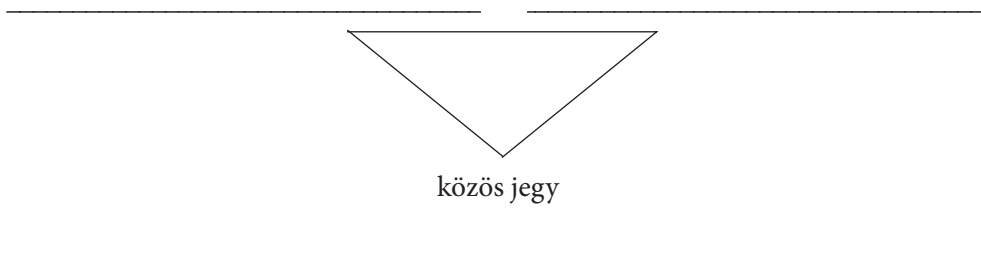
5 pont

metafora – az ábra értelemszerű kiegészítésével

Például: _____

azonosító

azonosított

a) hasonlat: _____

b) ellentét: _____

c) hiperbola: _____

d) figura etymologica: _____

13. Egyetlen szó írásképe üt el a többitől (Arany is így jelölte). Nevezze meg a szót és értelmezze (legalább három lehetőségre világítson rá)!

3 pont

A szó megnevezése: _____

1. _____

2. _____

3. _____

14. Melyik igeidő dominál a versben? Indokolja használatát!

1 pont

15. Hangnemváltások jellemzik a művet. Emeljen ki kettőt, s magyarázza meg használatát!

2 pont

16. Nevezze meg a vers ritmusát, utána jellemezze ezt a verselési módot!

1 pont

Megnevezés: _____

Jellemzés: _____

Összpontszám:

40 pont